

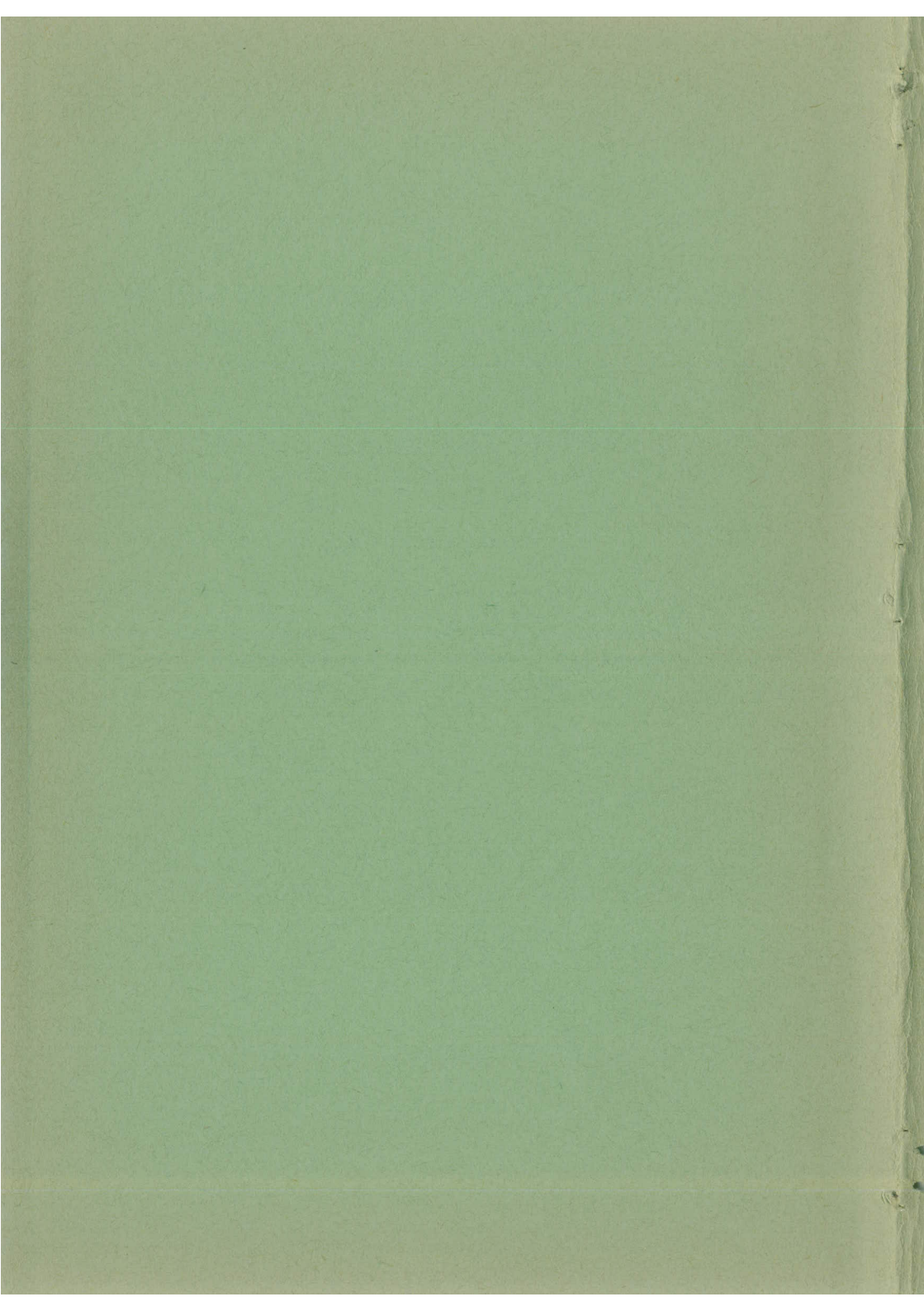
DE TANK

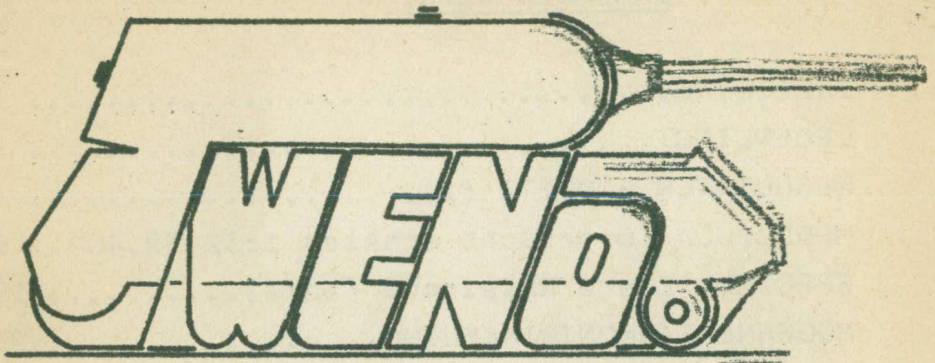

ORGAAN van de TWENOT
postbus 357

ZWOLLE. .

(juni 1977)

DE TANK. 6. (juni 1977)

Orgaan van de

TWEEDE NEDERLANDSE ORGANISATIE van TANKHOBBYISTEN.

Postbus 357

Zwolle

Tel.: [REDACTED]

abonnement : f12,- per half jaar (3 nummers)
proefnummer : f 3,50
oud nummer : f 4,-

Betalingen: gironummer [REDACTED] t.n.v.

L.J.van der Velden te [REDACTED]

INHOUDSOPGAVE.

INLEIDING.....	3
LEDENLIJST.....	3
RESULTATEN ENQUETE (1).....	4
MODELBOUW (Overzicht schalen 1:32,35,40)..	6
SPECIAL (Zware Russische Tanks).....	13
MODERNE TANKONTWIKKELING.....	23
BRIEVEN VAN LEDEN.....	32
TE KOOP OF TE RUILEN.....	33
FOTOSERVICE.....	36
OUDE NUMMERS.....	36

Afbeelding voorpagina: RAM II (Canada).

INLEIDING.

Voor de regionale bijeenkomst in Soest op 11 juni a.s. hebben zich zoveel leden opgegeven, dat het niet nodig is "neen" te verkopen.

Mijn excuses aan André Snaar uit Lisse, omdat ik in de "TANK" 5 vergeten was te vermelden, dat hij de eerste prijs had gewonnen in de modellenwedstrijd tijdens de bijeenkomst in Amsterdam. Zijn model was een 1/35 Hetzer in wintercamouflage.

Verheugd kunnen we zijn over het feit, dat het blad 'Herkenning' een stukje over de TWENOT heeft geschreven.

De eerste reacties naar aanleiding van dit stukje zijn al binnen.

Sinds juli vorig jaar bestaat de Tweede Nederlandse Organisatie van Tankhobbyisten (Twenot). Deze vereniging laat zes maal per jaar het verenigingsblad 'De Tank' verschijnen. Meer informatie kunt u krijgen bij de secretaris van Twenot, postbus 357 in Zwolle.

LEDENLIJST.

De vorige keer stond bij de ledenlijst, dat G.G.de Beurs uit Amsterdam geen lid meer zou wezen van de TWENOT. Niets is minder waar: hij is nog volop lid.

Als nieuw lid kunnen we inschrijven:
J.van Ee, [REDACTED]

RESULTATEN van de ENQUETE. (1)

Van de 43 verzonden enquête-formulieren zijn er 31 ingevuld teruggestuurd.

A., t.a.v. de algemene interesse

1. In welk soorten militaire voertuigen bent u het meest geïnteresseerd?

(achter het voertuig staat het aantal keren dat dit voertuig in de beantwoording genoemd werd)

1. tanks	31
2. AT-voertuigen	26
3. SP-voertuigen	21
4. verkenningsvoertuigen (rups)	18
5. verkenningsvoertuigen (wiel)	17
6. APC-voertuigen	16
7. AA-voertuigen	15
8. infanterie 'combat' voertuigen	14
9. bruggeleggers	11
10. recovery vehicles	10
landingsvoertuigen	10
12. amfibische voertuigen	9
13. vrachtwagens	8
14. kleinere wagens	5
15. pantsertreinen en spoorweggeschut	2
16. helicopters met ATGW	1
mijnenruimers	1

2. Welke periode heeft uw grootste belangstelling?

(Indien leden alle periodes interessant vonden, is aan elk van die periodes één punt toegevoegd.)

vóór 1914	:	5
1914-1918	:	6
1918-1939	:	7
1939-1945	:	25 (!)
1945-heden	:	20

3. Welke pantserbouw-landen interesseren u het meest?

In volgorde van scores (BRD=Duitsland):

1. Duitsland	26
2. U.S.A.	20
3. Groot-Brittannië	18
4. U.S.S.R.	11
5. Frankrijk	3
Israël	3
7. Italië	2
8. Satelietlanden van de U.S.S.R.	1
Japan	1
Nederland	1
Andere Geallieerden in WO II (Canada en Australië)	1

4. De specifieke interesse.

De gegevens van deze vraag liggen zo uit een, dat in een extra bijlage deze gegevens gekoppeld zullen worden aan de schaal waarin men eventueel bouwt en aan de ledenlijst.

Deze bijlage zult u aantreffen bij de "TANK" 8.

(wordt vervolgd)

MODELBOUW.ALLE MODELLEN IN DE SCHALEN: 1:32, 1:35, 1:40.

Aangezien de schaal 1:35, en de daarmee zeer nauw samenhangende schalen 1:40 en 1:32 tezamen de grootste plastic schaalmodellen collectie "wormen", is hieronder een overzicht gegeven van alle modellen in deze schalen, welke op 20 februari 1977 in de handel waren. Onder de kolom "fabrikant" treft u de afkortingen van de resp. merken aan, waarvan hieronder de verklaringen.

TM = Tamiya Mokei	1:35
Ni = Nichimo	1:35
Nt = Nitto	1:35
It = Italaerei	1:35 (wordt nu onder Revell label verkocht)
Mo = Monogram	1:32
Rw = Renwal	1:32
Rv = Revell	1:40 (Dit zijn dozen van de vroegere series)
Lb = The Lindberg Line	1:35
Mx = Max	1:35
Af = Airfix	1:32
He = Heller	1:35
LL = Life Like Hobbykits	1:40

Dit laatste merk geeft veel van de vroegere Adams dozen uit en ook enkele Revell en Snap modellen.

De onbenullige 1:40 doosjes van Midori en de Otaki 1:35 Puma pantserwagen zijn weggelaten, wegens zeer slechte kwaliteit.

Russische voertuigen en materieel	
GAZ 67 B jeep	TM
T-34/76 model 1943	TM
T-34/76 model 1942	TM
KV 1 C	TM
KV II	TM
SU 85	TM
SU 122 middelzwaar	TM
T-55 tank	TM
T-10 zware tank	TM
Katoesja	It
76,2mm AT kanon	It

Britse voertuigen en materieel		
6 pounder AT kanon	TM	Mx
Daimler Mk II Scout car	TM	
Mathilda II	TM	
M-3 General Grant	TM	Mo
SAS Jeep	TM	
SAS Landrover Pink Panther	TM	
LRDG Chevrolet truck	TM	
Bren Carrier	TM	
25 pounder kanon met mun.tr.	TM	
Quad British gun tractor	TM	
Quad Canadian gun tractor	Mx	
Chieftain Mk II	Ni	
Chieftain Mk 5	TM	
Saladin Mk II	TM	
Centurion Mk III	TM	
Centurion Mk 8	Ni	
Landrover Ambulance	TM	
Crusader III	It	Af
Humber Staff car	Af	
CMP Truck 4x4	Mx	
AEC truck 6pdr portee	Mx	

USA Tanks				
M-3 Light Tank "Stuart"	TM			
M-3 Medium Tank "Lee"	TM	No	Af	
M-4 Sherman met Calliope	Mo			
M-4 Sherman Hedge Hog	Mo			
M-4/A-1 Sherman VSS	Ni			
M-4/A-1 Sherman HVSS	Rv			
M-4/A-3/E-8 Sherman	TM			
M-41 Walker Bulldog	TM	Rw		
M-46 General Patton	Lb			
M-47 General Patton	Rw			
M-48/A-2 General Patton	Mo			
M-60/A-1 Medium tank	TM			
M-60/A-2 Medium tank	TM			
M-48 Scissors Bridge	Rv			
M-551 General Sheridan	TM			
Amerikaanse SP's en pantserwagens				
M-42 Duster AA SP	TM	Rw		
M-36 Tankdestroyer	TM			
M-10 Tankdestroyer	TM			
M-40 155mm SP	LL			
M-50 Ontos	Rw			
M-55 8" SP Houwitser	RW			
M-8 Greyhound	Mo			
M-3/A-1 Scout car White	Mx			
LVT (A) 4	LL			

Overige Amerikaanse voertuigen en materiele

Willys Jeep	TM	LL	Mo
M-113 APC	TM		
M-577 Command vehicle	TM		
Ford GPA Amph. Jeep	TM		
M-3 Halftrack	Mo		
M-3/A-2 Halftrack	TM		
M-14 Halftrack	Mo		
M-16 Halftrack	TM		
M-21 Halftrack	TM		
Harley Davidson WLA 45	TM		
M-29 C Weasel amph.	Mo		
M-34 2½ ton truck 6x6	Mo		
M-36 2½ ton truck 6x6	Rv		
M-4 High Speed tractor	Nt	LL	
M-8/A-1 Cargo tractor	Nt		
M-26 tractor	Mx		
M-15 trailer	Mx		
37mm AT kanon	Mo		
105 mm houwitser	LL		
155 mm houwitser	Mx		
155 mm kanon Long Tom	LL		
75 mm AA kanon	Rw		
120 mm AA kanon	LL		
280 mm atoom kanon	Rw	LL	
Hawk raket batterij	Rw	LL	
Hawk transport helicopter	LL		
Nike Ajax AA raket	Rw		
Honest John raket+truck	LL		
Lacrosse raket + truck	Rw		
Highway Trailer	Mx		
1½ ton truck	Mx		
¾ ton Dodge weapons carrier	Mx		
¾ ton Dodge command vehicle	Mx		
¾ ton Dodge Ambulance	Mx		
M-6 Gun motor carriage	Mx		

Duitse Tanks.	fabrikant
Pz. Kpfw I ausf. B	It.
Pz. Kpfw II ausf F/G	TM
Pz. Kpfw III ausf M/N	TM
Pz. Kpfw IV ausf F-1	It
Pz. Kpfw IV ausf F-2	It Ni
Pz. Kpfw IV ausf G	It
Pz. Kpfw IV ausf H	It TM Mo
Pz. Kpfw V Panther ausf A	TM
Pz. Kpfw V Panther ausf G	Ni
Pz. Kpfw VI Tiger I vroeg pr.	TM
Pz. Kpfw VI Tiger I laat pr.	Ni
Pz. Kpfw VI Tiger II ausf A	Ni
Pz. Kpfw VI Tiger II ausf B	TM Ni
Pz. Kpfw 38 (t)	It
Goliath robottank	It
Leopard 1	TM
Leopard A-2	He
Leopard A-3	Ni
Leopard A-4	He
Overige Duitse voertuigen.	
VW Schwimmwagen	TM
VW Kübelwagen	TM
Sturmgeschütz III ausf G	TM
Sturmgeschütz IV	TM It Mo
Jagdpanzer IV L/70	TM Mo
BMW M-75	TM
idem met zijspan	TM
NSU KS 750 Zündapp	TM
NSU Kettenkraftrad Sd.Kfz 2	TM Nt

Sd.Kfz 7 halfrups	TM	
Sd. Kfz 7/1 Halfrups	TM	
Sd. Kfz 250/3 Halfrups	Af	Nt
Sd. Kfz 251/1 ausf A Halfr.	Nt	
idem met Würfrahmen	Nt	
Sd. Kfz 251/1 ausf C Halfr.	TM	
Sd. Kfz 222 pantserw.	TM	
Sd. Kfz 223 pantserw.	TM	
Sd.Kfz 232(8-rad)pantserw.	TM	Mo
Horch Type 1A	TM	
Horch stafwagen	It	
Opel Blitz	It	
Opel Maultier	It	
Jagdtiger	TM	Ni
Jagdpanther	TM	Ni
Marder II	TM	
Marder 38(t)	It	
Elefant	It	Ni
Brumbär	TM	Mo
Wirbelwind Flakpz IV	TM	Mo
Hetzer	It	
Raupenschlepper Ost 1	Mx	
Gepard LuA SP	He	
Overig Duits Materieel		
2cm Flakvierling	TM	
88 mm Flak	TM	
75mm PaK model 1	TM	
75mm PaK model 2	It	
37 mm PaK	TM	Nt
Nebelwerfer 41	It	Mx

Franse voertuigen.		
AMX 13 75mmkanon + AT raketten	He	
AMX 13 105mm kanon	He	
AMX 13 155mm SP houwitser	He	
AMX 13 VCB ambulance voertuig	He	
AMX 13 DCA	He	
AMX 30	He	
AMX 30 DCA	He	
Japanse voertuigen		
Type 97 middelzw. tank	TM	
Type 61 middelzw. tank	TM	
Italiaanse voertuigen		
M-13/40 tank	TM	It
M-13/40 commando tank	It	-
M-75/18 Semovente	TM	It

SPECIAL. Zware Russische Tanks.EERSTE GENERATIE.

De eerste zware Russische tank was de T-32, en werd in de jaren 1930-31 in het leger ingevoerd.

De idee van een 'heavy tank' was een soort rijdend fort, dat onafhankelijk kon opereren, liefst uitgevoerd met zoveel mogelijk koepels.

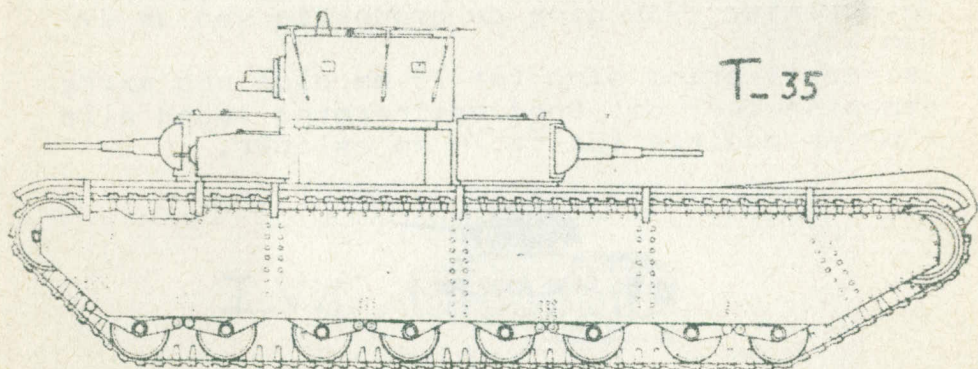
De T-32 (ook wel M-II genoemd) had er vijf! De grootste had een 76.2 mm kanon; twee kleinere, één rechts-voor, en één links achter; een 37 mm anti-tank. De laatste twee koepels hadden mg's.

De T-32 (afgeleid van de Engelse A1-Independent) werd in 1933 opgevolgd door de T-35, die veel op zijn voorganger geleek.

Het totale gewicht zat onder de 50 ton.

Om deze rijdende forten optimaal tot hun recht te laten komen waren er 10 bemanningsleden nodig!

In de jaren van 1933 tot 1939 zijn er een 1500 tal geproduceerd.

In 1935 werden de 37 mm kanonnen vervangen door 45 mm kanonnen.

In de Finse oorlog bleken zijn gebreken: o.a. de slechte bepantsering. De tank, met zijn vele koepels, zou echter te zwaar worden bij een sterkere bepantsering.

De gedachten gingen nu uit naar een tank met betere bepantsering en 'slechts' twee koepels: dit werden de T-100 en de SMK (Sergius Mironovitch Kirov), twee tanks die veel op elkaar leken. Een klein aantal streed in de Finse Oorlog en bleek niet bepaald te voldoen, vandaar dat men niet lang bij deze modellen bleef staan.

TWEEDE GENERATIE.

Het probleem was nu, dat de vuurkracht ver-groot en de bepantsering versterkt moest worden, zonder dat dit een vermeerdering van het gewicht tot gevolg had.

Stalin stemde in met de ontwikkeling van de KV (Klementy Voroshiliv)-tank, afgezien van de traditionele extra pantserplaten aan de zijkanten.

In september 1939 kwam het prototype gereed, in december 1939 ging de produktie van de KV van start.

De bepantsering ging tot 75 mm plus nog extra bepantsering: dit bood bescherming tegen alle soorten munitie tot 't 76 mm caliber.

KV-I

SU: KV1 76.2mm 52t

Na de KV-I kwam in 1940 een verbeterde KV-IA (Duitse benaming) met een 76.2 mm L/41.5 Model 40-kanon, met een hogere vuursnelheid i.p.v. het 76.2 mm M1938/39 L/30.5-model.

Direkt na het uitbreken van de oorlog met Duitsland in 1941 werd de KV-I voorzien van 25 tot 35 mm extra bepantsering. Dit werd de KV-IB (bolted turret). KV-IA's kregen ook als naam KV-IB, toen ze werden voorzien van een gegoten koepel (cast turret)

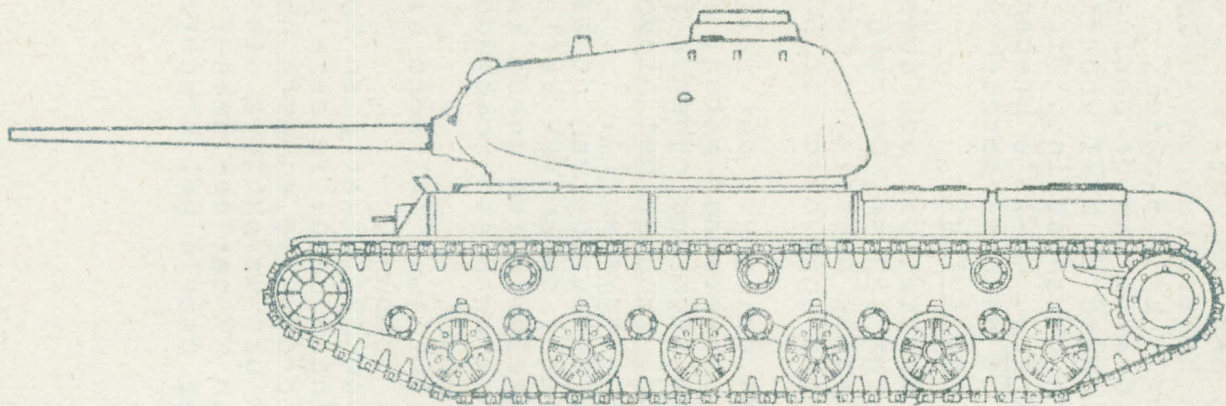
De KV-IC was een versie, die een koepel bepantsering kreeg tot 120 mm. De romp werd aan de zijkanten plaatselijk bepantserd tot 130 mm. De motor.kracht werd opgevoerd tot 600 pk.

Het werd de Russen duidelijk, dat zelfs de zeer zware tanks niet onkwetsbaar waren. De tank-filosofie verlegde zich van rijdende forten naar beweeglijkheid. Vandaar het nieuwe type, de KV-Is (s= skorostnoy= snel).

Mede dankzij de vermindering van de bepantsering, kon het gewicht belangrijk verlaagd worden, hetgeen de snelheid ten goede kwam: + 38 % sneller! Ook werd een commandokoepel toegevoegd.

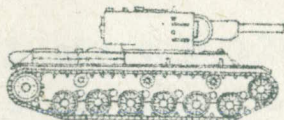
Van augustus '42 tot juni '43 werd slechts een gering aantal gebouwd.

De tweede helft van 1943 laat zien hoe snel oorlogsontwikkelingen gaan: in deze periode ging de KV-85 in produktie en werd na een paar maand alweer uit de aktieve dienst genomen. Dit was een KV met een geheel nieuwe gegoten koepel met daarin het krachtige 85mm kanon.

KV-85

Ongeveer gelijk met de KV-I (eind 1939) werd begonnen met de produktie van de KV-II, een

SU: KV2 152mmM 55t AH

KV-II

artillerie-versie met KV-I onderstel, aanvankelijk met een 122mm howitser, al spoedig vervangen door een 152 mm howitser.

De KV-IIA (Duitse benaming) verscheen in de eerste maanden van 1940. De koepel van de KV-II woog alleen al bijna 12 ton en gaf een geweldig hoog silhouet. Twee bemanningsleden extra waren nodig om de zware munitie te hanteren.

De KV-IIB had een nieuwe koepel en was geplaatst op 't nieuwere, voorzien van bredere rupsbanden, KV-IB-chassis.

Wegens geringe successen werden ze al snel niet meer gesignaleerd op het strijdtoneel.

Experimentele KV-ontwikkelingen: Van de KV-IIB zijn een klein aantal vlammenwerper-versies gebouwd. Verder bestond er een KV-II-1, met het 85mm anti-tank kanon van de KV-85, en de KV-II-2 met 't nieuwe 122mm anti-tank kanon. De KV-8 was een vlammenwerper, afgeleid van de KV-IC; verschil: in plaats van het normale kanon werd een 45mm kanon en een vlammenwerper geplaatst.

benaming.	gewicht in ton.	lengte romp in meters.	lengte incl. kanon.	breedte totaal	hoogte totaal	snelheid Km/uur	rijbereik Km.	
T.32	10	45,5	9,30	9,30	3,20	3,05	29	151
T.35-1	10	45,7	9,60	9,60	3,20	3,43	30,6	151
T.35-2	7	45,7	9,73	9,73	3,20	3,20	30,6	151
T.100	6	56,9	8,94	8,94	2,97	3,26	30,1	151
SMK	7	45,7	9,60	9,60	3,20	3,20	32,2	151
KV_I	5	47,1	6,89	6,89	3,25	2,67	35,4	225
KV_IA	5	44,2	6,76	6,80	3,33	2,71	35,4	225
KV_IB (bolted turret)	5	48,3	6,76	6,80	3,33	3,25	35,4	251
KV_IB (cast turret)	5	48,3	6,76	6,80	3,33	3,25	35,4	225
KV_IC	5	47,0	6,76	6,80	3,33	3,25	30,6	251
KV_I-s	5	43,2	6,59	6,74	3,26	2,99	40,2	251
KV_85	4	46,7	6,80	8,49	3,25	2,90	35,4	251
KV_IIA	6	53,8	6,77	6,80	3,33	3,66	25,7	161
KV_IIB	6	57,9	6,77	6,80	3,33	4,18	25,7	161
JS_I (JS_85)	4	44,7	6,63	8,33	3,13	2,71	37,0	241
JS_I (JS_122)	4	45,2	6,63	9,61	3,13	2,71	37,0	241
JS_II (JS_122)	4	45,7	6,63	9,61	3,13	2,71	37,0	241
JS_III	4	46,5	6,66	9,99	3,20	2,71	37,0	209
T_10	4	49,8	7,30	9,86	3,56	2,41	49,9	349
T_10M	4	46,2	7,68	10,32	3,51	2,41	49,9	349

Pk / t.p. min.	max. bepants. in mm.		communi- catie	hoofdbewapening.	andere bewapening
	koepel	comp			
345/2000	20	25	} vlag	76.2 mm L/16.5 + 2x 37 mm	} 6x 7.62 mm DT mg
500/2200	20	30		} radio	
500/2200	35	35			
400/2000	60	60	} 76.2 mm L/24 + 45 mm L/46		
400/2000	60	60			
550/2150	75+25	75+31	} radio + inter- com.	76.2 mm M-1938/39. L/30.2.	} 3x 7.62 mm DT mg
550/2150	75+35	75+35		76.2 mm M-1940 L/41.5	
550/2150	110	110		76.2 mm M-1938/39. L/30.	
550/2150	75+25	75+35		} 76.2 mm M-1938/39. L/30.5 76.2 mm M-1940. L/41.5	
550/2150	120	90+40			
600/1900	82	75		} 85 mm M-1943. D-5T85L/51.5	
600/1900	110	75			
550/2150	100	75+35		} 152 mm M-1938/40. L/20. how.	} 2x 7.62 mm DT mg
550/2150	100	75+35			
513/2000	100	120		} 85 mm M-1943 D-5T85. L/51.5	} 3x 7.62 mm DT mg
513/2000	102	120	} 122 mm D-25. M-1943. L/43		
513/2000	102	120			
719/2200	230	120	} verbeterde 122 mm D-25. M-1943. L/43	} 2x 7.62 mm DT mg + 1x 12.7 mm AA mg	
790/2000	230	120			
790/2000	230	120			

DERDE GENERATIE.

Vooral de nieuwe Duitse 75 en 88mm SP-kanonnen maakten het voor de Russen noodzakelijk mee te doen in de race tussen kanon en bepantsering. In dit geheel was de KV - serie niet meer toereikend.

Eind 1943 waren er 21 nieuwe prototypes gebouwd. Eén van deze was de JS (Josef Stalin). Deze tank was een verbeterde en herziene KV-85 en werd bekend als de JS-I (JS-85). Vlot daarna verscheen de JS-I (JS-100) met een 100mm tankkanon. Deze tank kreeg een nieuwe koepel met een machtig 122mm kanon: de JS-I (JS-122).

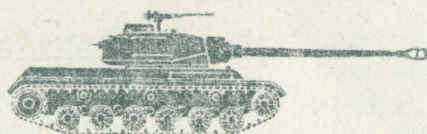
Alle wielen (behalve de loopwielen) werden verlaagd, zodat er meer ruimte kwam tussen de bovenkant van de rupsbanden en de top van de romp, zodat er meer ruimte werd gecreëerd voor een grotere koepelring i.v.m. het grotere kanon.

De vorm werd veel gestroomlijnder dan die van de KV-serie.

De chauffeur zat midden-voor. Tijdens een langere rit kon het formidabele kanon vastgezet worden op het achterdek. Wel werd het machinegeweer gehandhaafd aan de achterzijde van de koepel.

In de lente van 1944 werden ze voor het eerst actief ingezet tegen de Duitsers in de Oekraïne en Oost-Polen. De Duitsers waren geneigd zijn goede resultaten t.o.v. de KV voor 50 % toe te schrijven aan de veel betere vormgeving.

Het nog verder doorgevoerde stroomlijn-idee kreeg gestalte in de JS-II (JS-122),

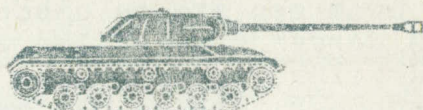
SU: JSII "Stalin" 122mm 46t

JS-II

waarvan er in 1944 2250 werden gebouwd: het kijkluik voor de chauffeur verdween, en werd vervangen door een kijkspleet en een spiegel-systeem.

Zijn opvolger werd de JS-III met het 122mm L/43 tankkanon.

JS-III

SU: JS III "Stalin" 122mm 46t

Meer bepantsering en met een gepunte neus, die bestond uit drie delen: een schuine plaat naar beneden en twee schuin naar links en rechts aflopende frontplaten. De koepel had een veel plattere vorm.

Het luik van de chauffeur met daarin de periscoop zat nu horizontaal, recht boven zijn hoofd.

Pas in januari 1945 werd de JS III in het leger ingevoerd.

Tijdens de Koreaanse Oorlog verscheen de JS-IV. Iets zwaarder dan de JS-III, met een sterkere motor en een versterkte wielophanging.

Na de produktieperiode van de KV en JS serie werd de romp vaak gebruikt voor ARV's, mijnenruimers, SP-guns en raketten-dragers.

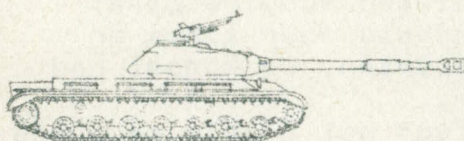
In 1953 verscheen de T-10 of Lenin-tank, afgeleid van de JS-IV.

Verschillen: verlengd JS-chassis met een extra loopwiel (7), het 122mm kanon werd gestabiliseerd voor het richten tijdens het rijden, de munitie voorraad ging van 28 naar 50 granaten en de frontplaat van de romp was voorzien van een rechtop staande waad-plaat; de front-neuspunt 'wipte' iets meer omhoog.

In 1957 werd de T-10M geproduceerd.

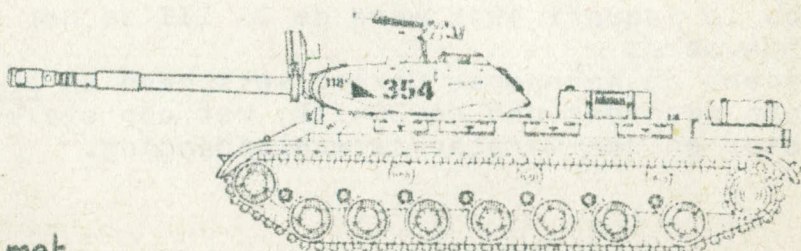
De 'wipneus' verdween, nieuw was de infra-rood-apparatuur voor commandant en schutter (ook geplaatst later op de T-10), achterop de koepel kwam een stalen opbergkist en de 12.7mm mg's werden door 14.7mm vervangen.

Opmerkelijk voor de T-10M is de enorme mondingsvlamdemper, die in het geheel meer dan 40% van de lange loop in beslag neemt; ook geïnstalleerd in twee T-10-tanks.

SU: T10 122mm 50r

T-10

T-10 met
infra_rood

MODERNE TANKONTWIKKELING.

Op dit moment zijn 320 Centurions in gebruik in het Zwitserse leger. Tussen 1985 en 1995 wil men ze vervangen. Wat de keuze ook mag zijn, het is zeer waarschijnlijk, dat de nieuwe tank onder licentie in Zwitserland gebouwd zal gaan worden.

Op dit moment zijn in de keuze betrokken:

- Leopard 2 (de gewone of de AV-versie)
- Zweedse S-tank
- de Russische T-64 en de
- Amerikaanse XM-1.

- - -

In de "TANK" 3 werd melding gemaakt van het feit dat de nieuwe Chieftain een Chobham- bepantsering krijgt. Perzië heeft 1200 (andere bronnen spreken van 1480 of zelfs van 2000 tot 2500) Chieftains van dit type in bestelling (inmiddels zijn er ongeveer een 900 afgeleverd), zodat tanks met dit nieuwe soort bepantsering het eerst operationeel zullen zijn in Perzië. Er bestaat een kans, dat dat deze Chieftains de XM-1 gas turbine motor zullen krijgen.

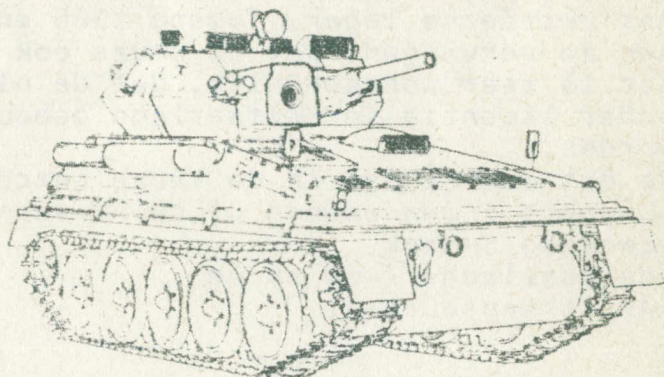
- - -

Een flexibele brandstoftank zal o.a. in de Chieftains en Scorpions worden geplaatst.
Voordelen:-beter bestand tegen hevige schokken
-het materiaal is vuurbestendig
-kleine beschadigingen worden door het materiaal zelf gedicht

- - -

Een nieuwe combinatie in het Australische leger is een Scorpion-koepel, geplaatst op een M113A1 APC.

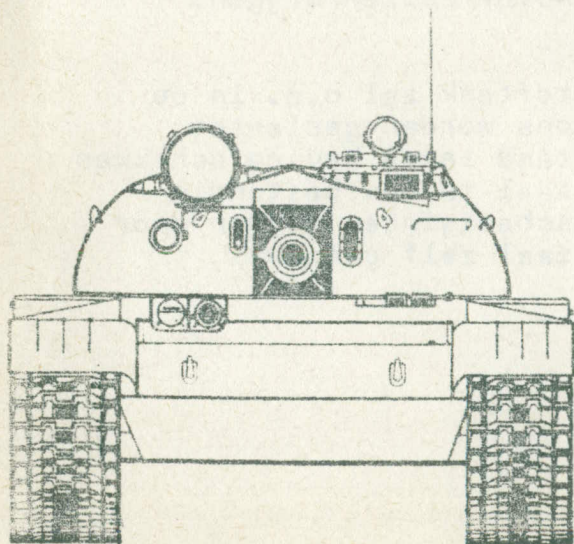
Scorpion

Na de wat tegenvallende samenstelling van een Saladin-toren op de M113A1, lijkt de eerst genoemde combinatie nu meer kans op succes van slagen te hebben.

- - -

Werden de door Israel veroverde T-54/55 tanks voorzien van het Vickers 105mm kanon,

T-55

de in hun bezit gekomen T-62's blijven hun 115 mm Russische kanon behouden. Aan munitie geen gebrek na de , in de Kippur oorlog, veroverde voorraden.

- - -

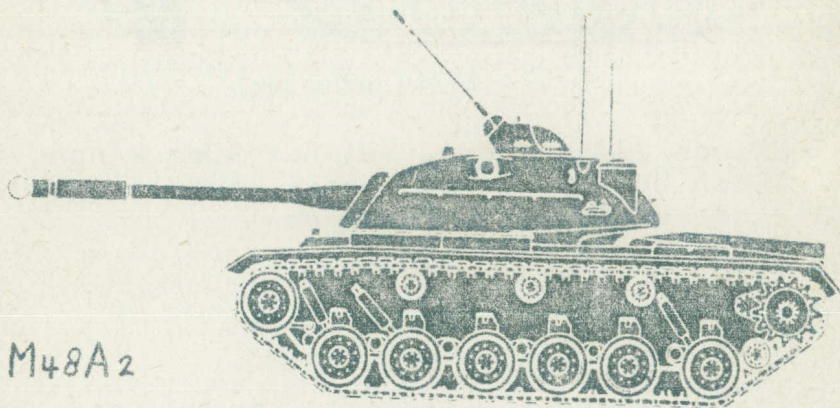
Het achtste land dat de Leopard 1 in gebruik gaat nemen is Canada: 114 tanks en 14 bruggeleggers en recovery-voertuigen.

De leveringen lopen van half 1978 tot eind 1979.

De meeste voertuigen zullen door de Canadese troepen in de B.R.D. gebruikt worden.

- - -

Israël levert een nieuwe commando-koepel aan de U.S.A. voor de M48A5! De eerste serie van

M48A2

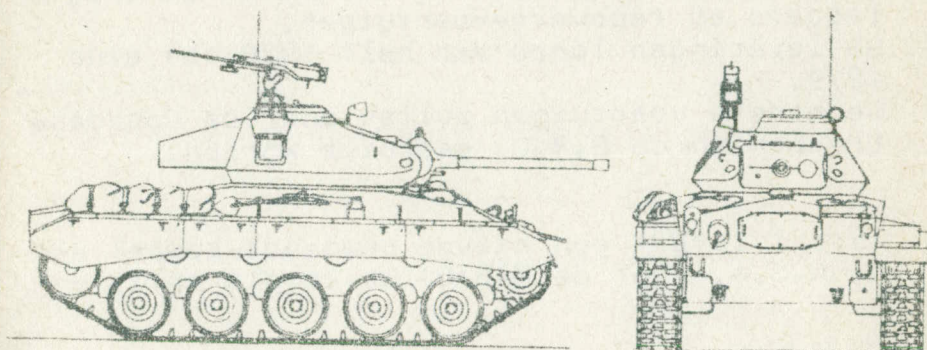
600 kan daarna gevolgd worden door een van 609. De nieuwe bieden meer bescherming voor de commandant.

Uit ervaring bleek tijdens de Kippur-oorlog, dat het oude type erg kwetsbaar was.

- - -

In de opsomming van 'alle tanks in de wereld' in de "TANK" 5 werd bij Noorwegen genoemd de NM-16.

Dit is de oude M-24 Chaffee-tank, die de Noren

M24 Chaffee Mk1

sinds 1945 hebben, met het 90mm kanon, dat zich bevindt in de Franse vierwielige AML.

Andere veranderingen zijn:

-bemanning van 5 naar 4

-laser-afstandmeter

-infra-rood

-2x mg

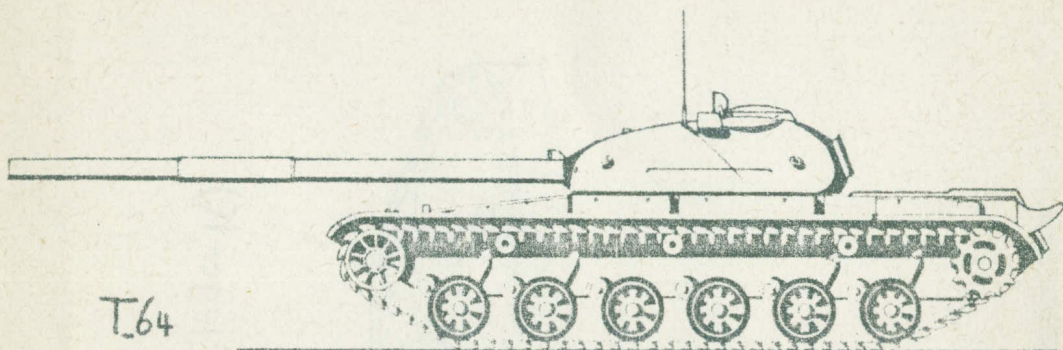
-155 pk diesel-motor.

In de eerste serie zullen 72 NM-16's gebouwd worden.

- - -

De T-64-tank zal in grote aantallen geprodu-

ceerd worden, om in korte tijd de belangrijkste

T.64

Russische tank te worden. Sinds twee jaar er ongeveer een duizendtal gebouwd.

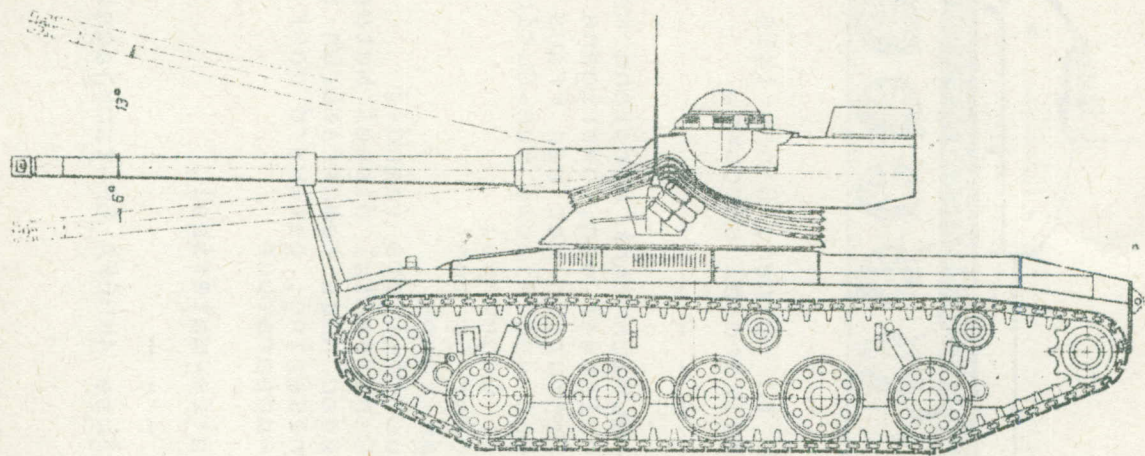
- - -

Onder een Ben-Gurion-tank verstond men sinds enige jaren in Israel een, overigens niet veel voorkomende, Centurion met een Frans 105mm kanon. Nu schijnt een nieuwe Ben-Gurion ontwikkeld te zijn. Gegevens:

- gewicht ongeveer 50 ton
- 105mm of 120mm kanon
- verbeterde luchtfilters (zand!)
- Amerikaanse Continental diesel motor, die bestand is tegen hoge temperaturen (woestijn!)
- Chobham bepantsering, geleverd door Zuid-Afrika.
- laserafstand-apparaat
- infra-rood
- modern navigatie-materiaal.

- - -

In de Oostenrijkse 4KH6FA SP-tankjager (of

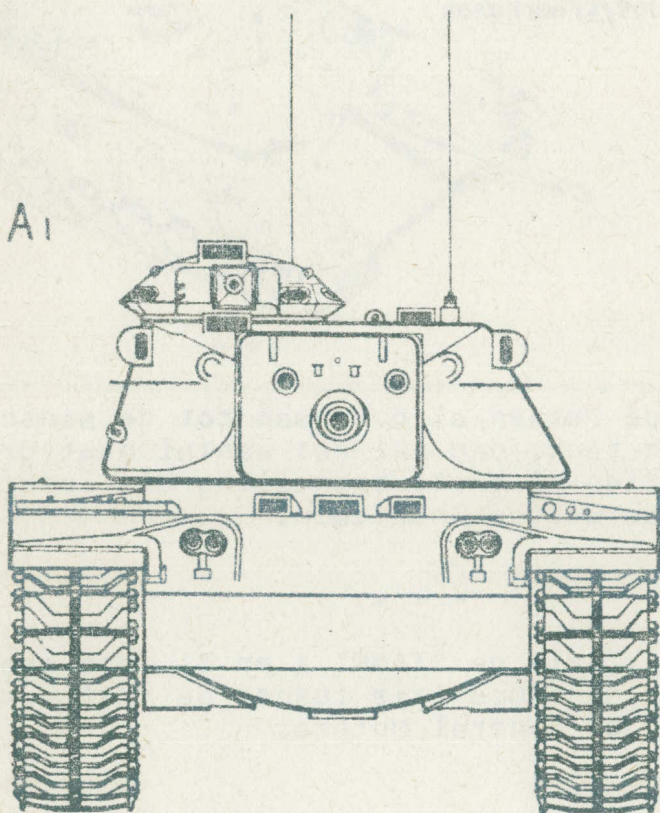
4KH6FA (Panzerjäger K)

Panzerjäger K) zal een laserafstandsmeter ge-
installeerd worden.

- - -

69 Amerikaanse M-60A1-tanks krijgen het YAG-
laserafstand-vuurcontrole-systeem ingebouwd.

M.60A1

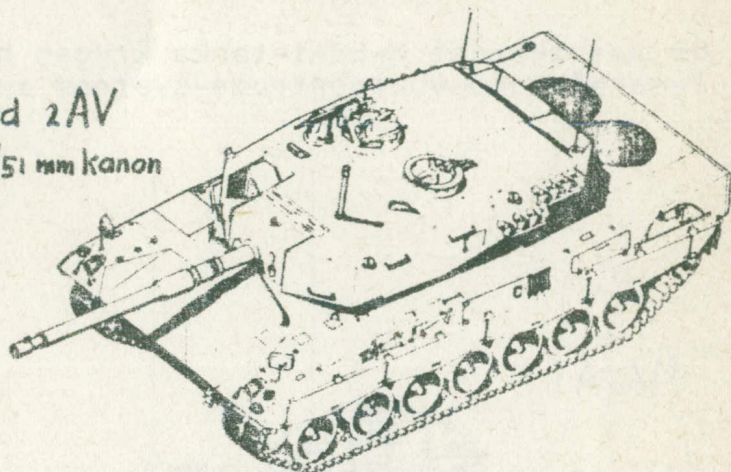

De computer hieraan verbonden registreert be-
halve de afstand tot het doel o.a.:
-zijwind en
-temperatuur.

- - -

Verbazingwekkend is het feit, dat Iran (Perzië) belangstelling schijnt te hebben voor de Leopard 2AV (AV= American Version).

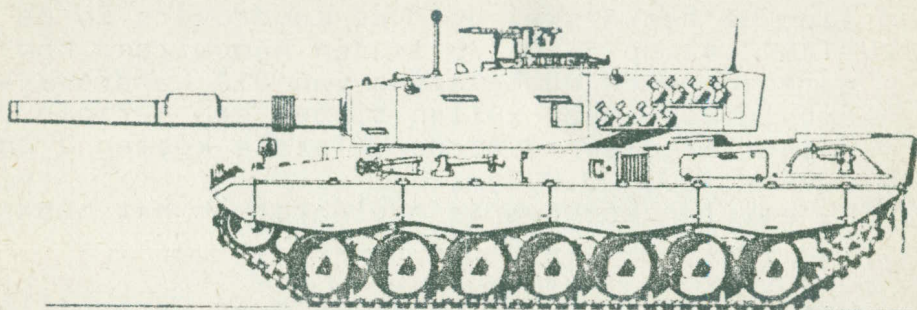
Leopard 2AV
met 105/51 mm kanon

Zouden de Perzen al overgaan tot de aanschaf van deze tank, dan zal dat aantal niet groot zijn, gezien de grote bestelling die loopt t.a.v. de Britse Chieftain.

Al eerder (zie de "TANK" 1 en 3) werd gesproken over de competitie tussen de XM-1 van Chrysler en General Motors.

Welnu, officieel is de Chrysler gekozen. Hoogstwaarschijnlijk zal het 120mm kanon, dat in de vergelijkende Leopard 2AV zit,

Leopard 2AV met 120 mm kanon

in deze XM-1 gebouwd worden.

- - -

De eerste productie-Gepard is aan de Bundeswehr geleverd.

Interessant hierbij zij opgemerkt, dat aan de zijkanten op het onderstel kisten zijn geplaatst voor het gereedschap, evenals bij de Leopard 2. Interessant hierom, omdat de Leopards 1 van het Nederlandse leger al jaren als zodanig zijn uitgerust.

- - - -

BRIEVEN VAN LEDEN.

H.J.de Haan uit Assendelft geeft enige aanvulling op het artikel over de Landrovers in de "TANK" 4: op 5-10-'76 is een aanvullend kontrakt getekend voor de levering van 512 Landroverambulances. Deze zullen binnen een periode van 5 jaar afgeleverd worden. Totale kosten : ongeveer f30.000.000,-.

De ambulanceopbouw is geplaatst op het chassis van de langere Landrover 109.

Verder stuurt hij mij gegevens over verschillende vernielingsvoertuigen, die de Duitsers in WO II ontwikkeld hebben. Daarover meer in het volgende nummer.

Tenslotte noemt De Haan een zeer sneldrogende lijmsort, die wel zuinig in het gebruik is, maar niet zuinig in prijs: 'Cyanolit'. Deze lijm is geschikt voor glas, polyester, nylon, etc. Technische informatie over dit lijmsort is te verkrijgen bij: 3M Nederland, Afd. Kleefstoffen
Postbus 193 in Leiden.

TE KOOP of TE RUILEN.

B.A.Fonck, XXXXXXXXXX te Vlissingen biedt een aantal boeken te koop aan. Hij wil ze eventueel ook wel ruilen:

- Tanks and other Armoured Fighting Vehicles 1942-1945. B.T.White (Blandford).171 pag.
- German Tanks and Armoured Vehicles 1914-1945 B.T.White (Ian Allan).78 pag. Vele foto's.
- Tanks. Fred Vos. (Grote Alken Serie) 112 pag.
- Tanks are mighty fine things. (WE Inc.).144 pag.
- Das Kleine Panzerbuch. Dr.von Senger und Etterlin. (Lehmans) 184 pag.
- Armoured Fighting Vehicles of the World. Chr.F.Foss (Ian Allan) 192 pag. Vele foto's.
- Kampfpanzer.1916-1966. Dr.von Senger und Etterlin. (Lehmans) 523 pag.
- NATO Armour. Bryan Perrett (Ian Allan) 128 pag.
- Japanese Tanks of World War 2.(The Koku-Fan) 90 pag. Japanse tekst.
- Source book of Military Tracked Vehicles. B.H.Vanderveen (Ward Lock Ltd.) 143 pag.
- Indestructible Jeep. Blaalantine book series of World War 2. 160 pag.
- Panzerkampfwagen III deel 1
Panzerkampfwagen III deel 2.F.Muglia. Ital.tekst.
- German Tanks of World War 2. Von Senger und Etterlin (Lehmans) Engelse tekst. 212 pag.
- Encyclopedia of Tanks. D.Crow and R.J.Icks. (Barry and Jenkins Ltd.) Vele foto's. 256 pag.
- Armies and Weapons, de nummers: 6,8,13,14, 20,21,22,23 en 26.

B.A.Fonck zou graag in het bezit willen komen van: The Japanese Army Tanks of WO II.
Uitgave: Mirako Avia, 110 pag.,154 foto's en met een Japanse tekst.

R.H.Evers uit Hilversum ([redacted]) biedt de volgende serie boeken te koop aan.

TITEL	Schrijver(s)	Uitg.	Prijs
Tanks	Halle en Demand	PSL Books	f30,-
Tanks in Battle	H.C.B.Rodgers	Seely	10,-
Die Roten Panzer	Senger und Etterlin	Lehmann	10,-
The Tank	D.Orgill	Heinemann	7,50
Sturmartillerie	Tornau/Kurowski	Maximilian	10,-
Panzer Gestern und Heute	Neumann	v.Lucke	5,-
Panzer in Russland	Scheibert/Elfrath	Podzun	25,-
The War in Pictures			
6-delige serie (zeldzaam)	div.	Odhams	75,-
African Trilogie (pocket)	Moorehead		1,-
Unser Kampf in Polen	div.	Bruckmann	3,-
8 deeltjes van Ballantine			
History of WW II	prijs tezamen-----	-----	25,-
Het KNIL in de strijd tegen Japan.	Sectie overz.geb.dln.	Lyter	2,50
Herr.Album bevrijding Apeldoorn.			2,50
idem Deventer			2,50
Herrezen Nederland	Damsté	Nat.5 mei com.	2,50
Flak vor	Kirsch	Limpert	2,50
Trouw moest blijken	Sikkema	Ned.Publ.Cy	5,-

In Vaterland und Freiheit
 4 delen WO I, zeldzaam.
 Jouaumont
 -a Marne 1914
 Arnhem sept. 1944
 Tussen sawahs en bergen
 Vij werden geroepen
 Memoires Kapt. Westerling
 Afrika Korps Uniformen
 Panzerjäger brechen durch
 Armoured Crusader
 Selectie uit NSB kranten
 Vapens en wapenrustingen
 100 hours to Suez
 De Ned. Cavalerie
 Gesch. van het wapen
 Ik zag de oorlog
 A bridge too far
 The world at war
 Sword coll. for amateurs
 3 jaargangen Waffrenrevue
 5 ingeb. Per jaargang

W. Stein
 W. Beumelburg
 Gem. Arnhem herr.
 div.
 A. van Sprang
 Westerling
 Kuchler
 A. Berndt
 Macksey
 L. de Vries
 Gransey
 Henriques
 P. Forbes Wels
 Courtland Cunby
 Casey
 Ryan
 M.A. Forster
 Henderson

Montanus
 Oldenburg
 Michelin
 boek
 Locomotief
 V. Hoeve
 Vink
 Intergest
 Zentral
 Hutchinson
 Scarabee
 Elsevier
 Collins
 Dishoek
 Scheltema
 W-Friesland
 BCA London
 BCA London
 Muller

f100,-
 1,-
 1,-
 7,50
 2,50
 2,50
 2,50
 5,-
 2,-
 2,50
 15,-
 1,-
 1,-
 5,-
 5,-
 2,-
 5,-
 5,-
 1,-

f10,-

Prijzen excl. verzendkosten.

FOTOSERVICE.

Zoals in de vorige "TANK" werd vermeld in inleiding, hinkelen voor wat betreft de fotoservice op één been: er zijn alleen foto's te bestellen van modern, hedendaags materiaal, en wel bij:

W.P. Bos

Het is wel zo, dat er op dit moment aan gewerkt wordt om over niet al te lange tijd weer een volledig draaiende fotoservice tot onze beschikking te hebben.

OUDE NUMMERS.

Misschien is het u opgevallen dat de prijs van oude nummers ietwat is gedaald. Dit bericht geldt vooral voor de nieuwere leden; er is namelijk nog een beperkt aantal nummers 1 van de "TANK" beschikbaar. Indien u de eerste 3 nummers wilt hebben, alle drie van 1976, dan betaald u dus nu daarvoor f12,-. Bovendien ontvangt u daarbij een INDEX 1976. Prijzen zijn inclusief porto.

